

משה ספקטור, תא"ל במיל, שירת בצה"ל 28 שנים. מי שהיה המנכ"ל הראשון של עיריית פתח תקוה ושירת בכפוף לארבעה ראשי ערים, השתתף במלחמת יום הכיפורים וזוכר את המלחמה כאחת המלחמות שהשפיעו עליו ועיצבו את תפיסת הלחימה בהמשך.

משה ספקטור מספר "באוגוסט 1973 קבלתי פיקוד על סיירת שקד, תפקיד שביצעתי עד סוף שנת 1974. המשכתי אחר כך לפקד על יחידות רבות, אבל השרות שלי בשקד שהיה בסך הכל כשנה וחצי, הפך למרכזי בחיי עד היום. במלחמה עברתי את החוויה הקשה ביותר שיכול לעבור חייל, קצין ומפקד יחידה, במלחמה מאד מסובכת וקשה. לא הייתה לי התנסות כזו מורכבת ומיוחדת ביחידות אחרות, לא לפני ולא אחרי.

כאמור הגעתי לשקד כחודשיים לפני פרוץ המלחמה. למדתי להכיר את השטח, המפקדים והלוחמים. הבחנתי שקיבלתי יחידה איכותית עם אנשים נפלאים. שלושה ימים לפני יום כיפור, קבלתי הנחייה לרדת לסיני ולהתארגן. ביום שבת, יום כיפור, בשישי לאוקטובר, קבלתי פקודת "שובך יונים", כלומר פריסת חרום לאורך הקו הארוך מול המצרים. המלחמה פרצה! היחידה הייתה מפוזרת כמעט בכל סיני. כך היה גם בשבוע הראשון של המלחמה כשכל פלוגה לחמה למעשה באופן עצמאי, תחת פיקוד חטיבה זו או אחרת. פלוגה ה' ואנוכי לחמנו בכוחות קומנדו מצרים שנחתו על הרכסים וניסו לשבש את התנועה בציר העיקרי של דרום סיני.

זכורה לי הלחימה באבו רודס נגד כוחות הקומנדו המצרי. בזכות תנועה נכונה של פלוגה ה', תפיסת שטחים שולטים, תנועה זהירה עם חיפויים ותנועה מדלגת בהתאם, חוסל כוח קומנדו גדול וחלקו הרים ידיים. במהלך השבוע הראשון ללחימה, אנחנו ניתחנו את המצב, עלינו על נקודות תצפית, איתרנו את האויב, ירדנו מהכלים, ביצענו את העבודה עם אפס נפגעים. כך למדתי להכיר לעומק את רוח הלחימה של היחידה, תוך מאמץ שלי לכוון לביצוע לחימה מושכלת במינימום נפגעים. פלוגה ד' נשארה בטסה ולחמה באזור תחת פיקוד חטיבה 14. לאחר השבוע הראשון דרשתי והתעקשתי לחבור חזרה לכוח העיקרי של היחידה ששהתה באזור טסה. פלוגה ה' הייתה הכוח הממוכן היחיד באותו אזור ולכן הפיקוד אישר לי לחבור רק עם החפ"ק שלי שהיה זחל"ם וג'יפ וכך עשיתי. הגעתי לטסה בבוקר. התחלתי להתארגן, לפתע פגשתי את "פצי" (אמציה חן, מי שפיקד לפני על סיירת שקד) והכוח שלו שהורכב מלוחמי שקד במילואים וכוחות סדיר אחרים. סיפרו שנחת כוח קומנדו מצרי מוסק באזור והבנתי שעומדים לנסות לאתר אותנו. שאלתי אם אני יכול להצטרף, האינסטינקט הניע אותי. יצאנו יחד להסתערות. שני ג'יפים ונגמ"ש. השתתפתי אישית בלחימה. שלומי גרונר נהג בג'יפ, פצי ישב לידו ואני מאחור. בהסתערות המפורסמת חוסל כוח קומנדו שמנה למעלה ממאה לוחמים מצרים. לנו היו שני הרוגים ופצוע אנוש. לא הובלתי כאן, ישבתי בלי משחקי יוקרה באחד הג'יפים מאחור, תפקדתי כחייל בתוך התופת הזאת.

הגיע ליל הצליחה באזור החווה הסינית. נענו פלוגה ד' ופלוגה ג', אחרי שלושה גדודי טנקים, שם היה מקומי עם החפ"ק. גדוד הטנקים האחרון נפגע קשות בצומת טרטור לכסיקון. אחריו נפגעו, כמעט במקביל, גם הטורים שלנו בציר נחלה, כולל הטנקים שהיה איתנו. בפלוגה ד' נפגע הזחל"ם הראשון בפיקודו של אלי שגיא המ"פ. תשעת הלוחמים נהרגו. גם הטור של הסמג"ד עם פלוגה ג' נפגע ויש הרוגים ופצועים, שם נפגע גם המ"פ ארם צבר. הקרב הלילי התנהל בין כוחות שריון ותותחנים של צה"ל מול המצרים. הקרב היה בתנאים קשים. מדובר היה בשטח ישר, חשוף, ביצתי, עם מכשולים, מואר כולו וממוקש שחטף אש כבדה ושלא איפשר התקדמות. מצב הלחימה היה מסובך. המשימה הייתה להמשיך בתנועה ולהגיע למעוז "מצמד". נמצאתי בדילמה, מה לעשות? לארגן את הנפגעים, לרדת מהכלים ולהמשיך הלאה? או לעצור כי שדה הקרב היה לרעתנו? היה לי חשש כבד שיהיו נפגעים נוספים, לאור תנאי הזירה. דיווחתי למח"ט והוא הורה לי לחזור לצומת "לקסיקון נחלה", תוך כדי מאמץ לפינוי נפגעים והוא ינסה להכניס כוחות אחרים, וכך

היה. כל הקרב באותו הלילה ונספחיו קיבל את השם "הקרב על החווה הסינית". כוחות נוספים שניסו לפתוח את הצירים אחרינו, נפגעו קשות והאזור הפך לגיא הריגה מתמשך, עד הבוקר. המקום נקרא בפי הלוחמים "חצר המוות".

אחר, פעלנו להרחיב את ראש הגשר. כבשנו את בית המשאבות וסייענו לפינוי נפגעים מאזור גשר הצליחה. ב-19 באוקטובר חצינו את התעלה ובגדה המערבית נלחמנו יעדים מבוצרים, במתחם "אורחה". עשינו זאת באופן מושכל על ידי חיפויים, לחימה בתעלות ביעד העיקרי, כולל המשך סיוע לכוחות נוספים במתחם, ביניהם יחידת "דב לבן". המג"ד שלהם הצהיר תמיד שאנו הצלנו את יחידתו בקרב אורחה. למחרת המשכנו בלחימה בחיץ החקלאי, תוך כדי תנועה לפני הטנקים. כנ"ל בטיהור הבתים באזור נפישה מדרום לאיסמעליה. עלי לציין שהפיקוד דאג לרכז את כל היחידה בשדה התעופה פאיד כעתודה פיקודית, בהמשך נערכנו לכיבוש "גאבל עתקה". עלינו על ההר במבצע מוסק בלילה. בפועל לא היה שם כמעט אויב. המבצע איפשר לנו למעשה, לבצע תרגיל גדודי מיוחד, שהיה חשוב למורל היחידה. הוא בוצע לאחר הפסקת האש ב-22.10.1973. ישבנו מספר חודשים בקו החווה הסינית מול הארמיה השנייה, כולל אבטחת אזור הגשרים. תהליך זה עזר בהמשך גיבוש היחידה.

אחרי מלחמת יום הכיפורים פרקו את סיירות חרוב ואגוז, ורצו לפרק גם את סיירת שקד. התקשרתי למוטה גור, שהיה אז רמטכ"ל צעיר, ואמרתי לו "המפקד, עומדים לפרק את סיירת שקד". אני זוכר שהוא היה מופתע, ערך בירור והורה מיד לעצור את הפירוק. כך הצלתי את היחידה והמשכתי לבנות אותה מחדש. נקשרתי לסיירת שקד. למרות שאחרי הפיקוד על סיירת שקד שירתתי עוד שנים רבות בצבא, אי אפשר היה להתנתק אותי מהסיירת. הסיירת נכנסה לי ללב ומעולם לא יצאה".

